

Nr 46.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 5 juni 1942 (nr 325) om jordbrukets kreditkassor m. m.

I en den 30 april 1948 dagtecknad proposition nr 234, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning angående ändring i förordningen den 5 juni 1942 (nr 325) om jordbrukets kreditkassor; och

2) förordning med särskilda bestämmelser angående in- och upplåning vid centralkassa för jordbrukskredit.

Förslagen äro av följande lydelse.

F ö r s l a g

till

förordning angående ändring i förordningen den 5 juni 1942 (nr 325) om jordbrukets kreditkassor.

Härigenom förordnas, att 30, 32, 52, 58 och 59 §§ förordningen den 5 juni 1942 om jordbrukets kreditkassor skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse.)

30 §.

Centralkassa äger — — — och checkräkning.

Medel, som — — — uppsägnings- tidens utgång.

En och samma insättares tillgodohavande på sparkasseräkning må icke annorledes än genom upplupen räntas läggande till kapitalet ökas utöver *fyratusen* kronor.

(Föreslagen lydelse.)

30 §.

Centralkassa äger — — — och checkräkning.

Medel, som — — — uppsägnings- tidens utgång.

En och samma insättares tillgodohavande på sparkasseräkning må icke annorledes än genom upplupen räntas läggande till kapitalet ökas utöver *åttatusen* kronor.

(Gällande lydelse.)

32 §.

Centralkassa må in- och upplåna penningar *dels* till ett belopp, för vilket full täckning hos kassan finnes i kontanta penningar, i medel som för kassans räkning innestå hos riksbanken, jordbrukskreditkassan eller inländskt bankaktiebolag eller å postgiro, i statens eller Sveriges allmänna hypoteksbanks obligationer eller i fordringar på grund av lån, för vilka säkerheten utgöres av inteckning inom sex tiondelar av senast fastställda taxeringsvärdet å jordbruksfastighet, *dels ock* därutöver till ett belopp motsvarande tolv och en halv gånger centralkassans och därtill anslutna jordbrukskassors fonder och insatskapital.

I intet — — — och insatskapital.

52 §.

Till medlem i jordbrukskassa må endast antagas *i Sverige bosatt svensk medborgare, som är ägare eller brukare av jordbruksfastighet, belägen inom jordbrukskassans verksamhetsområde, ävensom här i riket registrerat aktiebolag, som har till ändamål att idka jordbruk och som äger eller brukar sådan fastighet som nyss nämnts.*

Med jordbruksfastighet — — — jämförlig verksamhet.

Medlemskap må — — — en jordbrukskassa.

(Föreslagen lydelse.)

32 §.

Centralkassa må in- och upplåna penningar *dels* till ett belopp, för vilket full täckning hos kassan finnes i kontanta penningar, i medel som för kassans räkning innestå hos riksbanken, jordbrukskreditkassan eller inländskt bankaktiebolag eller å postgiro, i statens eller Sveriges allmänna hypoteksbanks obligationer eller i fordringar på grund av lån, *för vilkas fulla gäldande staten är ansvarig* eller för vilka säkerheten utgöres av inteckning inom sex tiondelar av senast fastställda taxeringsvärdet å jordbruksfastighet, *dels ock* därutöver till ett belopp motsvarande tolv och en halv gånger centralkassans och därtill anslutna jordbrukskassors fonder och insatskapital.

I intet — — — och insatskapital.

52 §.

Till medlem i jordbrukskassa må endast antagas

- 1) *i Sverige bosatt svensk medborgare,*
- 2) *svenskt aktiebolag med ändamål att idka jordbruk,*
- 3) *svensk sambruksförening ävensom*
- 4) *svensk ekonomisk förening eller svenskt handelsbolag med ändamål att driva andelsladugård, allt under förutsättning att vederbörande inom jordbrukskassans verksamhetsområde äger eller brukar jordbruksfastighet eller driver andelsladugård.*

Med jordbruksfastighet — — — jämförlig verksamhet.

Medlemskap må — — — en jordbrukskassa.

(Gällande lydelse.)

Till medlem — — — är ansluten.
 Jordbrukskassa skall — — — tjugo medlemmar.

58 §.

Jordbrukskassa må ej bereda kredit åt annan än sådan medlem av kassan, som är ägare eller brukare av i 52 § avsedd fastighet.

Kreditgivningen må — — — vederbörande centralkassa.

Reverslån må — — — kunna medgivas.

Vid beviljande — — — av kassan.

Kredit må — — — fullgod säkerhet.

Lån må — — — medgivande härtill.

Centralkassans styrelse — — — för centralkassan.

59 §.

Åt medlem, — — — av taxeringsvärdena.

Åt medlem, — — — av taxeringsvärdet.

Är fastighet — — — sin kredit.

Åt en — — — tiotusen kronor.

Oavsett bestämmelserna här ovan må jordbrukskassa enligt grunder, som fastställas av styrelsen för jordbrukskreditkassan, bevilja lån till uppförande av bygdegård. *Beslut härom skall i varje särskilt fall underställas centralkassans styrelse för godkännande.*

(Föreslagen lydelse.)

Till medlem — — — är ansluten.
 Jordbrukskassa skall — — — tjugo medlemmar.

58 §.

Jordbrukskassa må ej bereda kredit åt annan än sådan medlem av kassan, som äger eller brukar i 52 § avsedd fastighet eller driver andelsladugård.

Kreditgivningen må — — — vederbörande centralkassa.

Reverslån må — — — kunna medgivas.

Vid beviljande — — — av kassan.

Kredit må — — — fullgod säkerhet.

Lån må — — — medgivande härtill.

Centralkassans styrelse — — — för centralkassan.

59 §.

Åt medlem, — — — av taxeringsvärdena.

Åt medlem, — — — av taxeringsvärdet.

Är fastighet — — — sin kredit.

Åt en — — — tiotusen kronor.

Oavsett bestämmelserna här ovan må jordbrukskassa *till medlem utlämna lån, för vars fulla gäldande staten är ansvarig. Jordbrukskassa må ock enligt grunder, som fastställas av styrelsen för jordbrukskreditkassan, bevilja lån till uppförande av bygdegård, dock att beslut härom i varje särskilt fall skall underställas centralkassans styrelse för godkännande.*

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1948.

F ö r s l a g
till
**förordning med särskilda bestämmelser angående in- och upplåning
vid centralkassa för jordbrukskredit.**

Härigenom förordnas som följer.

Vid bestämmande av den omfattning, i vilken centralkassa för jordbrukskredit på grund av stadgandet i 32 § första stycket förordningen den 5 juni 1942 (nr 325) om jordbrukets kreditkassor må in- och upplåna penningar, skola under tiden intill utgången av år 1952 *dels* med kontanta penningar i centralkassan likställas kontanta penningar i därtill anslutna jordbrukskassor, *dels* med fordringar, som avses i nämnda stadgande, likställas fordringar på grund av lån, för vilka säkerheten utgöres av inteckning inom hälften av det senast fastställda taxeringsvärdet å sådan i 52 § andra stycket sagda förordning omförmäld fastighet, vars huvudsakliga värde består i tomt eller bostadsbyggnad.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1948.

I fråga om motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet.

De föreslagna ändringarna i förordningen om jordbrukets kreditkassor avse dels en höjning av insättningsmaximum beträffande sparkasseräkning med centralkassa för jordbrukskredit från 4 000 till 8 000 kronor, dels att i centralkassas täckningsfria tillgångar skola få inräknas lån mot statlig kreditgaranti, dels att sambruksförening ävensom ekonomisk förening eller handelsbolag som driver andelsladugård skola kunna vinna medlemskap i jordbrukskassa. Vad i angivna hänseenden föreslagits har icke givit utskottet anledning till erinran.

Vad härefter angår förslaget till förordning med särskilda bestämmelser angående in- och upplåning vid centralkassa för jordbrukskredit innehåller detsamma vissa provisoriska föreskrifter, avsedda att öka centralkassornas in- och upplåningsrätt. Bestämmelserna, vilka föreslås skola gälla intill utgången av år 1952, innebära, att i centralkassas täckningsfria tillgångar skola få inräknas kontanta penningar hos jordbrukskassa, vilken

är ansluten till centralkassan, ävensom fordran på grund av lån, för vilket säkerheten utgöres av inteckning inom hälften av det senast fastställda taxeringsvärdet å fastighet, vars huvudsakliga värde består i tomt eller byggnad för bostadsändamål.

På de av departementschefen anförda skälen finner utskottet sig kunna tillstyrka den sålunda ifrågasatta utvidgningen av centralkassornas inlåningsrätt.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 10 juni 1948.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Sundvik, Leander*, Petersson i Karlskrona, Fahlander*, Grym* och Persson i Vinslöv;

från andra kammaren: herrar Wiberg, Paulsen, von Seth, Andersson i Munkaljungby, Eriksson i Sandby*, Fröderberg, Sundberg och Persson i Norrby.

* Ej närvarande vid justeringen.